

HUP

Hrvatska udruga poslodavaca

HUP: Pregled ekonomskih događanja u tjednu 13.-17.7.2020.

Prema ovotjednom [priopćenju DZS-a](#), **prosječna godišnja stopa inflacije u prvih šest mjeseci ove godine iznosila je 0,5%**. Cijene dobara i usluga za osobnu potrošnju, mjerene indeksom potrošačkih cijena, u lipnju 2020. u odnosu na svibanj 2020. u prosjeku su više za 0,1%. U odnosu na lipanj 2019., tj. na godišnjoj razini, niže su za 0,2%, dok su u godišnjem prosjeku više za 0,7%. Najveći doprinos porastu indeksa potrošačkih cijena u lipnju 2020. u odnosu na svibanj 2020. imale su cijene prijevoza (+0,48%), a najveći doprinos padu indeksa imale su cijene odjeće i obuće (-0,40%). Eurostat je, pak, [objavio stope inflacije za lipanj na razini EU](#). Tako je **godišnja stopa inflacije u eurozoni u lipnju iznosila 0,3%** (u odnosu na 0,1% u svibnju te 1,3% u lipnju 2019.), dok je godišnja stopa inflacija u lipnju **na razini EU-27 iznosila 0,8%** (u odnosu na 0,6% u svibnju te 1,6% godinu dana ranije). Najniže godišnje stope inflacije zabilježene su na Cipru (-2,2%), u Grčkoj (-1,9%) i Estoniji (-1,6%), dok su najviše godišnje stope zabilježene u Poljskoj (3,8%), Češkoj (3,4%) i Mađarskoj (2,9%). U usporedbi sa svibnjem, godišnja stopa inflacije pala je u sedam država članica i porasla u dvadeset. Eurostat godišnju stopu inflacije **za lipanj u Hrvatskoj procjenjuje na -0,4%**. **Cijene nafte na međunarodnim tržištima pale su tijekom ovog tjedna** budući da su vodeći proizvođači odlučili ublažiti ograničenja proizvodnje s obzirom na očekivani oporavak potražnje nakon pandemije Covid-19. Naime, od kolovoza više neće smanjivati proizvodnju za 9,7 milijuna već za 7,7 milijuna barela dnevno, a taj bi novi režim trebao biti na snazi do kraja godine. Na [domaćem tržištu](#), pak, cijene naftnih derivata [nastavile](#) su rasti i ovaj tjedan.

Prema posljednjim [Informacijama iz sustava fiskalizacije](#) Porezne uprave, za sve djelatnosti u razdoblju **od 24. veljače do 12. srpnja** u odnosu na isto razdoblje 2019. vidljivo je **smanjenje broja izdanih računa od 30% i smanjenje iznosa računa od 19%**. U djelatnosti trgovine na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala vidljivo je smanjenje broja računa od 23% i smanjenje iznosa računa od 11%. U djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane vidljivo je smanjenje broja računa od 50%, a iznosa računa od 59%. Za sve djelatnosti u razdoblju između 6. i 12. srpnja u odnosu na isto razdoblje 2019. vidljivo je smanjenje broja računa od 19% i smanjenje iznosa računa od 17%. Za sve djelatnosti u razdoblju **između 6. i 12. srpnja u odnosu na prethodni tjedan vidljivo je povećanje broja računa od 4% i povećanje iznosa računa od 5%**. U djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane vidljivo je povećanje broja računa od 7% i iznosa računa od 18%, dok je u trgovini zabilježeno povećanje broja računa od 3%, jednako kao i povećanje iznosa računa.

Potražnja za radom, mjerena objavljenim *online* oglasima pomoću OVI indeksa kojeg objavljuje [Ekonomski institut, Zagreb](#), [nastavila je s oporavkom](#) i u lipnju. **U odnosu na lipanj 2019., potražnja za radom bila je manja za 26%**. Iako se radi o značajnom padu, pad u lipnju razmjerno je nizak ako se usporedi s padom u svibnju i travnju od 57,4% i 74,7% u odnosu na iste mjesece prošle godine. **U odnosu na drugi kvartal 2019. godine, potražnja za radom u drugom kvartalu ove godine pala je za 53,2%**. Na kvartalnoj razini, potražnja za gotovo svim zanimanjima je pala, pogotovo u uslužnom sektoru, s izuzetkom zanimanja koja su vezana uz sanaciju zagrebačkog potresa i zdravstvenog aspekta pandemije, odnosno potražnja je u drugom kvartalu 2020. rasla jedino za medicinskim sestrama, zidarima, liječnicima i stomatolozima, stolarima i građevinskim radnicima. I objava [portala MojPosao](#) govori o osjetnom padu potražnje za radom u prvoj polovici 2020.: **od 1.**

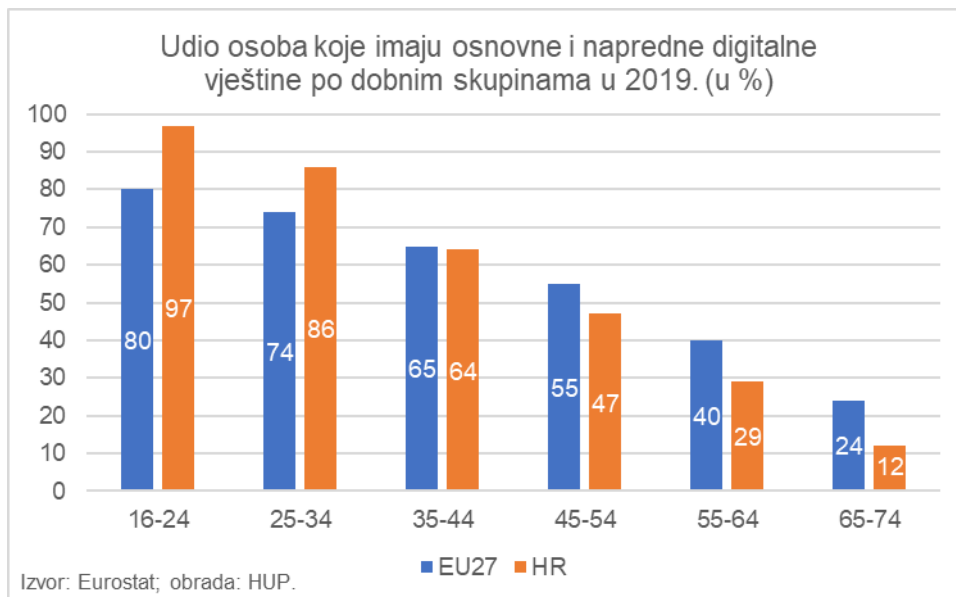
Središnji ured: Radnička cesta 52, 10000 Zagreb, tel: 01 48 97 555, fax: 01 48 97 556, e-mail: hup@hup.hr, www.hup.hr
žiro račun: 2340009-1100151718, IBAN: HR92 2340 0091 1001 5171 8, matični broj: 0410128, oib: 80978339255

Podružnica Osijek: Vukovarska ulica 31 (Eurodom, IV kat), 31000 Osijek, tel: 031 370 074, 031 370 076, e-mail: hup-osijek@hup.hr
Podružnica Rijeka: Dolac 8/II, 51000 Rijeka, tel: 051 321 494/495, fax: 051 321 499, e-mail: hup-rijeka@hup.hr
Podružnica Dalmacija: Bernardinova 1, 21000 Split, tel: 021 368 288/296, tel/fax: 021 368 212, e-mail: hup-split@hup.hr
Podružnica Varaždin: Zagrebačka 89, 42000 Varaždin, tel/fax: 042 352 034, e-mail: hup-varazdin@hup.hr

siječnja do 30. lipnja objavljeno je gotovo 30 tisuća oglasa za posao, što je 28% (ili oko 11 tisuća oglasa) manje u odnosu na isto razdoblje prošle godine. U odnosu na prošlu godinu, najveći pad broja oglasa zabilježen je u kategoriji ljudski resursi (-50%), arhitektura (-46%), briga o ljepoti (-44%) te promet i transport (-44%), dok je do rasta potražnje za radom u prvih šest mjeseci došlo u sektoru zdravstva i socijalnog rada (+25%) te graditeljstva (+12%). Međutim, unatoč tome što se radi o sektorima koje je kriza na svom početku najsnažnije pogodila, baš kao i prošle godine, **u prvih šest mjeseci najtraženiji radnici u Hrvatskoj bili konobari i prodavači.** Potom slijede vozači, kuhari, skladištari, programeri i radnici u proizvodnji.

Eurostat je ovaj tjedan objavio zanimljiv podatak o [digitalnim vještinama mladih](#) prema kojem je među svim državama članicama EU u 2019. **Hrvatska imala najveći udio osoba u dobi između 16 i 24 godine s osnovnim ili naprednim digitalnim vještinama (97%),** nakon čega slijede Estonija, Litva i Nizozemska (po 93%), te Grčka (92%). Ovaj podatak svakako ohrabruje ako ovu populaciju promatramo kao buduću radnu snagu, odnosno okosnicu tržišta rada u nadolazećem razdoblju. Međutim, kada se u obzir uzmu nešto starije dobne skupine, Hrvatska ne stoji tako dobro te je svakako potrebno raditi i na podizanju digitalnih vještina ostalih dobni skupina. Primjerice, **na razini ukupne populacije (16-74) udio osoba s osnovnim ili naprednim digitalnim vještinama u Hrvatskoj je iznosio 53%, dok je prosjek EU bio 56%.**

Nastavno na [prošlotjednu objavu](#) o padu ukupnih radnih sati u EU između četvrtog tromjesečja 2019. i prvog tromjesečja 2020., Eurostat je ovaj tjedan [objavio](#) kako je taj pad znatno izraženiji za žene nego za muškarce. U 17 država članica EU, žene su bile više pogođene smanjenjem radnih sati u odnosu na muškarce. Najveći pad radnih sati za žene zabilježen je u Italiji (-10,3%) i Slovačkoj (-10,2%), a slijede Grčka (-8,3%), Austrija (-7,8%) i Portugal (-6,3%). Pad za žene na razini EU iznosio je -5,2%, a u Hrvatskoj -3,6%. Osim toga, [Eurostat je objavio](#) i kako je **između četvrtog tromjesečja 2019. i prvog tromjesečja 2020., rekordno nizak broj od 2,6 milijuna ljudi u EU (20,4% svih nezaposlenih u četvrtom tromjesečju 2019.) pronašao posao.** Tijekom tog razdoblja 6,9 milijuna (53,9%) ostalo je bez posla, a daljnjih 3,3 milijuna (25,8%) postalo je ekonomski neaktivno.

Nakon [objave procjene broja stanovnika](#) u EU na početku 2020., Eurostat je objavio i [projekcije stanovništva do 2100. godine](#). Prema osnovnom scenariju, **broj stanovnika EU smanjit će se za gotovo 7%, odnosno za 31 milijun ljudi, u razdoblju između 1. siječnja 2019. i 1. siječnja 2100.** Nakon godina stalnog porasta, predviđa se da će se broj stanovnika EU vrhunac od 449 milijuna ljudi doseći 2026. godine, a potom bi postupno padao. **Hrvatska bi, tako, 2010. godine trebala imati**

samo 2,8 milijuna stanovnika. Prema osnovnom scenariju, predviđa se i kako će **stanovništvo EU nastaviti starjeti.** Tako se očekuje da će **omjer starosne ovisnosti**, definiran kao omjer broja osoba starijih od 65 godina i broja osoba u radnoj dobi (15-64 godine), **u EU iznositi 57% 2100. godine**, što je gotovo dvostruko više nego 2019. (31%). Među državama članicama EU očekuje se da će omjer starosne ovisnosti 2100. biti najviši u Poljskoj (63%), a slijede Italija, Malta i Finska (po 62%), te **Hrvatska (61%).**

Eurostat je ovaj tjedan **objavio** kako je u razdoblju **od siječnja do travnja 2020. broj noćenja u turističkim smještajnim objektima u EU**, kao što su hoteli, kuće za odmor i drugi smještaj za kraći boravak, kampovi, parkovi za rekreacijska vozila i kamp prikolice, iznosio 353 milijuna, što predstavlja **pad od 44% u usporedbi s istim razdobljem 2019.** U pogledu pojedinačnih mjeseci u ovom razdoblju, najznačajniji pad broja noćenja u turističkim smještajnim objektima zabilježen je u ožujku (-62%) i travnju (-95%) u usporedbi s istim mjesecima 2019. godine. Broj noćenja u turističkim smještajnim objektima u razdoblju siječanj-travanj smanjio se u svim državama članicama za koje su dostupni podaci, u rasponu od -26% u Austriji do **-70% u Hrvatskoj.** Pad veći od 40% zabilježen je u 16 od 25 država članica. **DZS** je, pak, objavio kako su u svibnju 2020. hrvatske zračne luke zabilježile 19.315 putnika ili 98,3% manje nego u istome mjesecu prošle godine, kada je ostvaren promet od 1.115.680 putnika. Ukupan promet tereta u zračnim lukama u svibnju 2020. iznosio je 452 tone, što je pad od 62,5% u usporedbi sa svibnjem 2019., kada je promet tereta iznosio 1.204 tone. **U prvih pet mjeseci hrvatske zračne luke zabilježile su 75,6% manje putnika i 26,0% manje prometa tereta.** Istovremeno je u morskim lukama bilo 71,3% manje putnika nego u svibnju 2019., dok je ukupan promet tereta u morskim lukama u svibnju 2020. bio veći za 10,2% u odnosu na isti mjesec prošle godine. **U prvih pet mjeseci u morskim lukama bilo je 54,1% manje putnika te samo 0,5% manji promet tereta.** Međutim, prema **objavi Hrvatske udruge turizma – HUT (Croatia Tourism & Travel Weekly 7/2020)**, Hrvatska u prvih **14 dana srpnja** bilježi više od 950.000 dolazaka turista koji su ostvarili više od 6,6 milijuna noćenja, što je **više od 55 posto prošlogodišnjih rezultata**, dok je od početka godine Hrvatsku posjetilo preko 2,6 milijuna turista koji su ostvarili 14,3 milijuna noćenja. Slično tome, Hrvatska turistička zajednica je u svom **priopćenju od 16. srpnja 2020.** objavila kako je prema podacima sustava *eVisitor*, koji sadrži turistički promet ostvaren u komercijalnom i nekomercijalnom segmentu te nautičkom charteru, **u Hrvatskoj ostvareno više od milijun turističkih dolazaka u srpnju**, što je **47% dolazaka ostvarenih u istom razdoblju prošle godine.** Pritom je ostvareno i **više od 7,2 milijuna turističkih noćenja što je približno 55% lanjskog rezultata.**

Prema podacima koje je **objavio Eurostat**, na razini EU došlo je do **oporavka industrijske proizvodnje u svibnju u odnosu na travanj.** Nakon rekordnog pada u travnju (za 18,2%, kako u eurozoni, tako i u EU), sezonski prilagođena industrijska proizvodnja porasla je u svibnju **za 12,4% u eurozoni i za 11,4% u EU u usporedbi s travnjem 2020. U usporedbi sa svibnjem 2019.,** industrijska proizvodnja **smanjena je za 20,9 % u eurozoni i za 20,5% u EU.** Najveća povećanja u odnosu na travanj zabilježena su u Italiji (+42,1%), Francuskoj (+20,0%) i Slovačkoj (+19,6%), dok je **najveći pad zabilježen u Irskoj (-9,8%), Hrvatskoj (-3,5%) i Finskoj (-1,3%).** Industrijska proizvodnja na godišnjoj razini smanjena je u svim državama članicama za koje postoje podaci, a najveći pad zabilježen je u Slovačkoj (-33,5%), Mađarskoj (-27,6%) i Rumunjskoj (-27,4%). Kao što je već **ranije objavio DZS**, zabilježeni pad **na godišnjoj razini u Hrvatskoj iznosio je -12,4%.**

U svibnju je, prema **objavi Eurostata**, **na razini EU ostvaren suficit u međunarodnoj trgovini roba.** Prva procjena **izvoza roba** za EU u svibnju 2020. upućuje na **pad od 29,7%** u usporedbi sa svibnjem 2019. Istovremeno je **uvoz roba** iz ostatka svijeta **pao za 26,2%** u usporedbi sa svibnjem 2019. pa je kao rezultat toga, EU u svibnju 2020. zabilježila suficit u iznosu od 7,1 milijarde eura s ostatkom svijeta (u usporedbi s +18,6 milijardi eura u svibnju 2019.). Međunarodna razmjena roba unutar EU pala je za 27,3% u usporedbi sa svibnjem 2019. godine, na 195,7 milijardi eura u svibnju 2020. U razdoblju između siječnja i svibnja 2020., izvoz roba izvan EU manji je za 12,9% u usporedbi

s istim razdobljem 2019., dok je u usporedbi s prvih pet mjeseci 2019. uvoz u manji za 12,7%. Kao rezultat toga, EU je **u prvih pet mjeseci 2020. zabilježila suficit u iznosu od 54,8 milijardi eura** (u usporedbi s +64,1 milijardi eura u istom razdoblju 2019.). Trgovina unutar EU pala za 13,8% u usporedbi prvih pet mjeseci 2019. godine, na 1.125,5 milijarde eura. **U Hrvatskoj je u istom razdoblju zabilježen deficit u iznosu od 3,6 milijarde eura** (u usporedbi s -4,6 milijardi eura u prvih pet mjeseci 2019.) uz pad izvoza za 10% i pad uvoza za 14%.

Prema [podacima DZS-a](#), u svibnju je u Hrvatskoj zabilježen **osjetan pad izdanih građevinskih dozvola**. Ukupno je izdano 766 građevinskih dozvola, što je **manje za 10,3% u odnosu na svibanj 2019.** Ukupan broj izdanih građevinskih dozvola u razdoblju **od siječnja do svibnja 2020.** u usporedbi s istim razdobljem 2019. **manji je za 14,3%.** [Eurostat](#) je također ovaj tjedan objavio podatke o proizvodnji u građevinarstvu u EU u svibnju. U odnosu na travanj, sezonski prilagođena proizvodnja u građevinarstvu u svibnju bila je viša za 27,9% u eurozoni, dok je na razini EU zabilježen mjesečni rast od 21,2%. U **svibnju 2020. u odnosu na isti mjesec 2019., proizvodnja u građevinarstvu smanjila se za 11,9% u eurozoni te 10,3% u EU.** Među državama članicama za koje su dostupni podaci, najveći porast na mjesečnoj razini zabilježen je u Italiji (+168,0%) i Francuskoj (+118,3%), a najveći pad u Mađarskoj (-20,3%), Poljskoj (-3,1%) i Češkoj (-2,9%). Na godišnjoj razini, najveći pad proizvodnje u građevinarstvu zabilježen je u Španjolskoj (-24,4%) i Francuskoj (-24,0%), a povećanje je zabilježeno u Rumunjskoj (+14,6%), Finskoj (+4,1%) i Njemačkoj (+1,7%). Za Hrvatsku nisu objavljeni podaci za svibanj.

[DZS je objavio](#) i kako je **ukupna električna energija raspoloživa za potrošnju u svibnju** iznosila 1.217 GWh što predstavlja **smanjenje u odnosu na isti mjesec prethodne godine kao i u odnosu na travanj 2020.** S druge strane, ukupan iznos prirodnog plina raspoloživ za potrošnju u svibnju je iznosio 192 mln m³, što predstavlja smanjenje i na mjesečnoj i na godišnjoj razini. [Podaci za travanj](#) na razini EU pokazuju manju potrošnju električne energije u većini država članica. **Ukupna potrošnja električne energije u EU (bez Italije) u travnju 2020. bila je 11,2% manja od najniže vrijednosti za travanj zabilježene između 2016. i 2019.** Potrošnja električne energije pokazala je vrlo nisku razinu u brojnim zemljama koje je pogodila kriza COVID-19, pa su uvele restriktivnije mjere, posebno u Francuskoj (-15,0%), Španjolskoj (-14,8%), Luksemburgu (-13,7%), dok je za Hrvatsku taj pad iznosio -8,3%.

Kao što je [najavljeno prošli tjedan](#), na zahtjev Hrvatske ministri financija država europodručja, predsjednica Europske središnje banke (ESB) te ministri financija i guverneri središnjih banaka Danske i Hrvatske **10. srpnja 2020. donijeli su zajedničku odluku da se hrvatska kuna uključi u ERM II.** Središnji paritet određen je na razini **1 euro = 7,53450 kuna**, što je referentni tečaj ESB-a na taj dan, dok će hrvatska kuna sudjelovati u mehanizmu ERM II u standardnom rasponu fluktuacije $\pm 15\%$ oko središnjeg pariteta. U [objavi HNB-a](#), navodi se i kako se u cilju ostvarenja visokog stupnja održive ekonomske konvergencije i uspješnog sudjelovanja u europodručju, **Hrvatska obvezala na provedbu dodatnih mjera u reformskim područjima** te je iskazala čvrstu namjeru da uvede euro kada kriteriji konvergencije budu ispunjeni. Istodobno, ESB je donijela odluku o uspostavljanju bliske suradnje s HNB-om, što znači da **ESB preuzima superviziju hrvatskih banaka.** S obzirom na i dalje visoku likvidnost sustava, ni ovaj tjedan nije bilo potražnje na [redovitoj operaciji](#) HNB-a. Tjedan završava s [tečajem](#) u iznosu 7,526037 EUR/HRK. Konačno, **Upravno Vijeće HANFA-e odobrilo je rad Hrvatskom mirovinskom osiguravajućem društvu, u 100-postotnom vlasništvu Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.** U [objavi HANFA-e](#) navodi se kako je riječ je o drugom osiguravajućem mirovinskom društvu u Hrvatskoj, a isplaćivat će mirovine na temelju štednje iz obveznih i dobrovoljnih mirovinskih fondova, a moći će obavljati i druge poslove vezano za poslove mirovinskog osiguranja uz prethodno odobrenje ili suglasnost HANFA-e.